

Càtedra
UNESCO
Pau Casals

FUNDACIÓ
Pau Casals

UOC Universitat Oberta
de Catalunya

unesco

Càtedra

PAU CASALS

Pau Casals va ser un intèrpret excepcional del violoncel que va marcar un abans i un després a la tècnica interpretativa del violoncel, un dels directors d'orquestra més importants del seu temps, i un gran compositor. A la seva condició de músic, va unir la defensa de la pau, els drets humans i la democràcia. En temps convulsos va defensar un món sense fronteres amb la música com a llenguatge universal de fraternitat entre els pobles. Va ser convidat en tres ocasions a visitar i interpretar per a l'Assemblea General de Nacions Unides pronunciant a més discursos històrics amb molt d'impacte. Pau Casals va rebre de les Nacions Unides l'encàrrec de compondre un himne per a l'ONU (Himne de la Pau), que va ser interpretat i dirigit per primera vegada l'any 1971. En reconeixement a la seva tasca humanitària i a la defensa de la pau, va rebre la primera medalla de la Pau de les Nacions Unides.

LA CÀTEDRA UNESCO PAU CASALS

per a la música, la defensa de la pau i els drets humans

La Càtedra UNESCO Pau Casals és un projecte en conveni entre la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i la Fundació Pau Casals amb l'objectiu de promoure la recerca, el coneixement, la difusió i el debat contemporanis sobre la dimensió musical i humanística de Pau Casals i el seu extraordinari llegat, així com els valors que va defensar al llarg de la seva vida.

Una Càtedra per fomentar el compromís de la cultura i la música amb els grans problemes de la societat actual, per agrupar persones, investigadors i artistes.

Un espai de reflexió i investigació sobre el rol de la música en el diàleg intercultural i les institucions que defensen els drets humans i el multilateralisme per a un món millor. La Càtedra presenta dos àmbits centrals d'actuació:

- I. El llegat musical de Pau Casals. Pablo Casals músic total: intèrpret, director i compositor.
- II. El llegat humanístic de Pau Casals i la lectura contemporània de la defensa de la pau, la democràcia i els drets humans.

OBJECTIUS

- I. Impulsar la investigació, la difusió i el coneixement musicològic i historiogràfic de l'obra artística i de les facetes d'intèrpret, director d'orquestra i compositor de Pau Casals.
- II. Impulsar la investigació, la producció de coneixement, difusió, i el debat contemporani sobre la relació entre la música, la defensa dels valors de la pau, els drets humans i la democràcia.
- III. Contribuir a l'enfortiment de la cultura i més concretament l'expressió musical en el marc de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, i les diferents convencions de la UNESCO amb una atenció especial a la Convenció sobre Diversitat d'Expressions Culturals de 2005.
- IV. La promoció de la música com a patrimoni intangible fonamental per a la cohesió social, el diàleg multicultural i la prevenció de conflictes.

PROJECTES I ACTIVITATS

- I. **Activitats de formació:** beques docents, premis a treballs finals, participació en l'organització de programes formatius, conferències i seminaris, incentivació de la cooperació educativa (estudiants en pràctiques), col·laboració en els plans de formació de l'empresa/entitat, promoció de trobades d'experts en l'àrea d'interès de la càtedra.
- II. **Activitats de recerca i innovació:** beques i ajuts per a la recerca, desenvolupament de línies de recerca conjunta, realització de treballs de recerca i innovació, realització de tesis doctorals en cooperació amb l'empresa/entitat, promoció de trobades nacionals i internacionals d'experts sobre temes d'interès, cooperació per obtenir projectes de recerca en l'àmbit català, espanyol i europeu, foment de l'emprenedoria i la transferència del coneixement.
- III. **Activitats de divulgació, intercanvi de coneixement i projecció internacional:** realització de jornades de divulgació científica i humanística, col·laboració en la promoció d'esdeveniments científics, culturals, socials o humanístics, potenciació de la realització de publicacions sobre temes d'interès, suport a les tesis doctorals en l'àmbit d'interès de la càtedra, distinció i reconeixement d'iniciatives d'interès internacional relacionades amb el llegat musical i humanístic de Pau Casals.

CÀTEDRA UNESCO

La Càtedra UNESCO Pau Casals per a la música, la defensa de la pau i els drets humans ha estat reconeguda l'any 2024 per la UNESCO, en el marc del programa UNESCO/UNITWIN. Aquest reconeixement està relacionat amb l'interès del projecte, la importància del llegat musical i humanístic de Pau Casals, que a més relaciona el gran vincle històric amb la ONU. Pau Casals va ser convidat en quatre ocasions, va rebre l'encàrrec de compondre l'Himne per la pau de les Nacions Unides i, l'any 1971, el secretari general U-Thant li va donar la medalla de la pau de les Nacions Unides.

Les Càtedres UNESCO són una iniciativa de l'Organització de les Nacions Unides que té com a objectiu millorar la investigació i la capacitat a través de la constitució de xarxes universitàries i del foment de la cooperació interuniversitària. Una iniciativa aprovada el 1992 que actualment compta amb 850 institucions dels diversos estats membres.

DIRECCIÓ

Dr. Joan Fuster-Sobrepere
Titular de la Càtedra

Doctor en Història per la Universitat Pompeu Fabra i Llicenciat en Filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Postgrau en Direcció d'Institucions Culturals per ESADE Alta Direcció. Professor agregat d'Història Contemporània en els Estudis d'Art i Humanitats de la UOC. Ex-director dels Estudis d'Art i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. Fundador i director del Màster d'Humanitats: art, literatura i cultura contemporànies. Forma part del grup d'investigació consolidat Identicat.

Dr. Alfons Martinell Sempere
Cotitular de la Càtedra

Doctor en Pedagogia per la Universitat de Girona. Llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona. Membre de la Xarxa Espanyola pel desenvolupament Sostenible. Ex-Director General de Relacions Culturals i Científiques de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional del Ministeri d'Afers Exteriors d'Espanya. Director honorífic de la Càtedra UNESCO: Polítiques Culturals i Cooperació. Professor emèrit de la Universitat de Girona. Medalla d'or al Mèrit a les Belles Arts (2024).

COMISSIONS ASSESSORES

La Càtedra compta amb dues comissions assessores formades per persones de prestigi en els camps de la música i la pau i els drets humans.

- **Comissió assessora música**

Asier Polo, violoncel·lista de prestigi internacional. Premi Nacional de Música 2019 del Ministerio de Cultura.

Bernard Meillat, assessor musical de la Fundació Pau Casals i director artístic del Festival Internacional de Música Pau Casals.

Enrique Barón, president de la Fundación Yehudi Menuhin España.

Ester Bonal, codirectora de Xamfrà, centre de música i escena per a la inclusió social guanyador d'una Medalla d'Or 2022 de l'Acadèmia de les Arts Escèniques d'Espanya.

Jonathan Brown, violista del Quartet Casals.

Maria Claudia Parias, presidenta de la Fundación Nacional Batuta (Colòmbia).

Marie Hallynck, violoncel·lista de prestigi internacional.

Mireia Pacareu, editora de música clàssica a la Unió Europea de Radiodifusió.

Núria Sempere, directora general de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

Ruth Miura, formadora de professors de la European Suzuki Association.

• **Comissió assessora pau i drets humans**

Ana Barrero, presidenta de la Asociación Española de Investigación para la Paz (aiPAZ) i directora de la Fundación Cultura de Paz.

Arantza Acha, directora de UNESCO Etxea, el Centre UNESCO del País Basc.

Daniel Innerarity, catedràtic de filosofia política i social i investigador a la Universitat del País Basc.

Esther Barbé, investigadora de l'IBEL i catedràtica de la UAB.

Hannes Swoboda, president de l'International Institute for Peace.

Jean-Jacques Bedu, escriptor i fundador de Mare Nostrum – Une Méditerranée Autrement.

Joan Manuel Tresserras, professor de la UAB i exconseller de cultura de la Generalitat de Catalunya.

Xavier Mas de Xaxàs, periodista i corresponsal diplomàtic de La Vanguardia.

Pol Morillas, director del CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs).

EQUIP TÈCNIC

- **Direcció de la Fundació Pau Casals, Jordi Pardo.** Membre del grup d'experts en polítiques culturals UNESCO 2011-2015; membre de l'equip d'experts de la Comissió Europea per a les capitals culturals d'Europa 2012-2016. Ha dirigit i assessorat projectes culturals a diferents països d'Europa, Àsia i Amèrica.
- **Assessorament històric i documental, Núria Ballester.** Directora del Museu Pau Casals amb experiència en àmbits de conservació, investigació i difusió del patrimoni. Àmbit cultural i relacions amb la comunitat.
- **Gestió dels fons documentals i col·leccions, Isaura Solé.** Llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, màster en Biblioteques i Col·leccions Patrimonials i doctora en Informació i Comunicació per la mateixa universitat. Documentalista i tècnica de gestió dels fons documentals i col·leccions de la Fundació Pau Casals.
- **Coordinació tècnica de la Càtedra, Laia Duaso.** Secretaria tècnica de la Càtedra UNESCO Pau Casals.

PROJECTES I ACTIVITATS 2025

Gener. La Càtedra forma part del grup de Càtedres UNESCO de Cultura de Pau a petició de la Fundación Cultura de Paz, que ha posat en marxa el projecte “Red Global de Universidades e Instituciones Científicas y Artísticas, de Apoyo a las Cátedras de Educación para la Paz, la Convivencia Democrática, los Derechos Humanos, Educación y Sostenibilidad”.

16 de gener. Conferència d'Albert Fontelles i Anna Costal al Conservatorio de Música de Puerto Rico sota el títol: “De Festívol al preludi de El Pessebre. Una aproximación al catàlego de obra musical de Pau Casals a partir de sus sardanes”.

Del 3 de febrer al 13 d'abril. Període de presentació de les candidatures a la 3a convocatòria de les Beques de recerca 2025. Amb el suport de l'Entidad de Gestión de los Artistas Intérpretes o Ejecutantes de la música (AIE).

- Candidatures: 58 persones
- Nacionalitats: 27 (Àustria, Brasil, Xina, Colòmbia, EEUU, Espanya, Etiòpia, Filipines, Guinea, Indonèsia, Kazakhstan, Kenya, Mèxic, Myanmar, Nairobi, Namíbia, Nigèria, Pakistan, Panamà, Regne Unit, Ruanda, Sud Àfrica, Trinitat i Tobago, Uganda, Uzbekistan, Xile, Zimbabwe).
- 7 provinents d'universitats i centres de recerca catalans, 9 de centres de la resta de l'Estat i 42 són d'àmbit internacional.

5 de febrer. Presentació d'Alfons Martinell i Joan Fuster de la Càtedra UNESCO Pau Casals a la UOC en el marc de la Jornada de Transferència.

13 de febrer. Conferència de l'Alfons Martinell a l'Observatori Cultural de la Universitat de València en el marc d'Educar en drets culturals. De les declaracions a les pràctiques.

13 de març. Participació d'Alfons Martinell a la Jornada Cultura i Drets Humans que organitza l'Associació Catalana per la Pau, en el marc del Festival INCERT.

10 de març. *Entrevista del Dr. Alfons Martinell a la Revista Melómano per parlar sobre la Càtedra. Entrevista dins l'apartat "Descubriendo a..."*.

20 de març. *Presentació dels treballs de recerca de les beques 2023 i de la col·lecció Papers de la Càtedra a l'ESMUC.*

- *De Festívol al Preludi d'El Pessebre. Una aproximació al catàleg d'obra musical de Pau Casals a partir de les seves sardanes.* Projecte presentat per Anna Costal i Albert Fontelles.
- *L'evolució dels mecanismes internacionals de protecció dels músics en risc. Una perspectiva històrica que explora el llegat de Pau Casals.* Projecte presentat per Laurence Cuny.

23 d'abril. *Presentació de la Càtedra UNESCO Pau Casals a l'Auditorio de Tenerife per part d'Alfons Martinell.*

6 de maig. *Celebració IV Jornada "Fem música junts. Educació i participació creativa" a la seu de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).*

43 assistents presencials.

La Jornada s'emmarcà en el llegat humanístic i musical d'un artista que entenia la música com una expressió del millor de la condició humana. La música representava per a ell una connexió profunda amb el sentit de la vida, una font d'autoestima i dignitat.

L'objectiu va ser reflexionar com els ciutadans i ciutadanes de la nostra societat tenen accés a la cultura i formació musical bàsica, i el paper dels estudis musicals tant a l'escola com als estudis professionals. Va comptar amb ponents i participacions com:

- Anna Busquets, directora dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC.
- Ester Bonal, professora de música i activista. Co-directora d'EducArtS, d'El Teler de la Música i de Xamfrà.
- Anna Carné, coordinadora de ConArte i professora de violoncel.
- Marta Torrella i Helena Ros, músics i integrants del dúo Tarta Relena.
- Quim Carandell, músic, cantautor i vocalista del grup català La Ludwing Band.
- Abel Antón Delgado, violinista.
- Marta Roma, violoncel·lista i pedagoga.

- Paolo Bortolameolli, director musical associat de Los Angeles Philharmonic, Director Musical de l'Orquesta Simfònica Nacional Esperanza Azteca (Mèxic) i principal Director invitat de la Filharmònica de Santiago (Xile).
- Núria Sempere, directora de l'Escola Superior de Música de Catalunya.
- Joan Fuster-Sobrepere, codirector de la Càtedra UNESCO Pau Casals i professor agregat als Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).
- Alfons Martinell, codirector de la Càtedra UNESCO Pau Casals.
- Jordi Pardo, director de la Fundació Pau Casals.

Cartell

Més informació

13 de maig. Resolució de la tercera convocatòria de Beques de recerca:

- “Pau Casals i el Nobel de la Pau, una candidatura durant la Guerra Freda”. Projecte presentat per Joan Esculies Serrat.
- “Música en contra del reclutament. Resistència cultural i protesta antimilitarista a Espanya (1984-2002)”. Projecte presentat per Andrés López Estapé i Violeta Caballero Caballero.

31 de maig. *Publicació de la Col·lecció dels **Papers de la Càtedra** a la web de la Càtedra* i a diferents repositoris en línia d'universitats i biblioteques catalanes. Entre els quals: CCUC (Catàleg col·lectiu d'universitats catalanes), Aladí (Catàleg de Biblioteques de la Diputació de Barcelona), Universitat Oberta de Catalunya, Biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya i Biblioteca Digital de Catalunya.

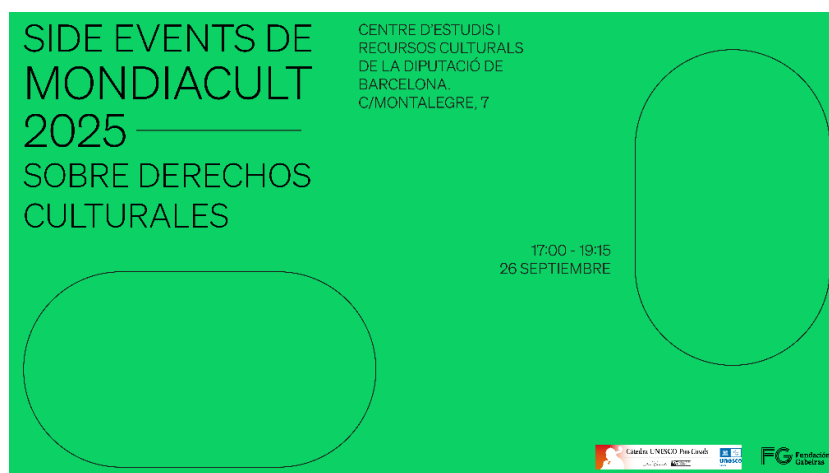
18 de setembre. *Presentació de la Càtedra UNESCO Pau Casals als Amics de la UNSECO del Masnou per part d'Alfons Martinell.*

26 de setembre. *Participació a les jornades prèvies de Mondiacult 2025* celebrades a Barcelona. La Càtedra organitza una taula rodona sota el títol “La protecció d’artistes en risc i els drets culturals” celebrada a l’auditori del CERC. Aquest side event es coorganitza amb la Fundació Gabeiras. Va comptar amb la participació de:

- Laurence Cuny, jurista i experta en drets culturals, especialitzada en drets culturals i llibertat artística.
- Xavier Cutillas, director de l'Associació Catalana per la Pau.
- Gemma Rodríguez, directora del PEN Català.
- Manel Jiménez, vicerector d'Aliances, Comunitat i Cultura.
- Alfons Martinell, codirector de la Càtedra UNESCO Pau Casals.
- Joan Fuster-Sobrepere, codirector de la Càtedra UNESCO Pau Casals.
- Jordi Pardo, director general de la Fundació Pau Casals.

Cartell

Més informació

Juny-octubre. *Entrega dels treballs finals d'investigació dels becats del 2024.*

- *L'estètica musical de Pau Casals. La influència filosòfica d'Henri Bergson en la concepció musical de Pau Casals.* Presentat per Magda Polo.
- *Nations in Harmony: The roles and functions of Music in United Nations Peacebuilding.* Presentat per John Gledhill.

Setembre. *Entrega de l'informe de seguiment dels treballs d'investigació dels becats del 2025.*

18 de novembre. *Participació d'Alfons Martinell, co-director de la Càtedra, a la 4a edició de l'Escola de Defensores* per presentar una aproximació sobre la defensa dels drets culturals. Organitzat per l'Associació Catalana per la Pau i Internacional Action for Peace.

10 de desembre. *Participació d'Alfons Martinell, co-director de la Càtedra, a la xerrada organitzada per EnRaonar* per parlar sobre drets culturals. En el marc del 77è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. A la Sala Tarafa (Granollers).

Càtedra UNESCO *Pau Casals*

FUNDACIÓ
Pau Casals

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya

<https://www.catedra.paucasals.eu/> | coordinacio@paucasals.org | 933 19 20 21

@catedracasals

@CatedraPauCasals